

MONITORING JUDIKATURY EVROPSKÉHO SOUDU PRO LIDSKÁ PRÁVA

OBDOBÍ: 1. ČERVENCE – 24. SRPNA 2017

**Paluda v. Slovensko (stížnost
č. 33392/12)****Datum rozhodnutí:** 23. května 2017**Závěr:** *Bylo nepřiměřeně odmítnout stěžovatelův přístup k soudu, takže nemohl napadnout rozhodnutí o dočasném zbavení funkce.*

Obsah: Stížnost se týká soudce, který neúspěšně napadl rozhodnutí o svém suspendování, vydané Soudcovskou radou, před správními soudy a před Ústavním soudem. Stěžovatel byl dočasně suspendován v průběhu disciplinárního řízení, které bylo proti němu zahájeno poté, kdy obvinil předsedu Nejvyššího soudu ze zneužívání pravomoci. Rozhodnutí o zahájení disciplinárního řízení a o suspendování stěžovatele bylo přijato Soudcovskou radou, která je nejvyšším justičním orgánem na Slovensku. Soudcovská rada následně rozhodla, že zákonná úprava neumožňuje, aby její rozhodnutí byla měněna na základě odvolání, s tím, že taková rozhodnutí mohou být toliko předmětem žaloby ve správním soudnictví. Správní soudy však dovodily, že rozhodnutí o suspendování stěžovatele bylo rozhodnutím předběžným a taková rozhodnutí jsou ze soudního přezkumu vyňata. Tyto závěry byly následně potvrzeny Ústavním soudem. Disciplinární řízení proti stěžovateli bylo následně ukončeno v září 2011. V červnu 2012 mu bylo zpětně vyplaceno 50 % jeho platu, který mu byl v průběhu jeho dvouleté suspenze z funkce zadržován. Soud jednomyslně rozhodl, že byl porušen čl. 6 odst. 1 Úmluvy.

Poznámka: Dle názoru Soudu Soudcovská rada nesplňuje podmínky pro institucionální a procesní záruky požadované v čl. 6 odst. 1 Úmluvy. Soudcovské radě předsedá ze zákona předseda Nejvyššího soudu, tedy osoba, proti níž směřovala stěžovatelova kritika. V době rozhodnutí o svém suspendování nebyl stěžovatel vyslechnut ať již ohledně samotného zbavení funkce, nebo v disciplinárním řízení, jehož zahájení bylo jeho podkladem. V důsledku těchto rozhodnutí nemohl stěžovatel po dva roky vykonávat funkci soudce, byla mu zadržována polovina platu a současně nemohl vykonávat ani žádnou jinou výdělečnou činnost.

Související judikatura: rozsudek Velkého senátu ze dne 23. 6. 2016, *Baka v. Maďarsko*,

č. 20261/12, ECHR 2016, rozsudek ze dne 20. 11. 2012, *Harabin v. Slovensko*, č. 58688/11, rozsudek Velkého senátu ze dne 15. 10. 2009, *Micallef v. Malta*, č. 17056/06, ECHR 2009, rozsudek Velkého senátu ze dne 19. 4. 2007, *Vilho Eskelinen a ostatní v. Finsko*, č. 63235/00, ECHR 2007-II.

Relevantní ustanovení: Čl. 6 odst. 1 Úmluvy o lidských právech a základních svobodách (právo na spravedlivý proces).

**Balsan v. Rumunsko (stížnost
č. 49645/09)****Datum rozhodnutí:** 23. května 2017**Závěr:** *Pasivita veřejných orgánů v posuzované věci odráží diskriminační přístup vůči stěžovatelce jako ženě a ukazuje nedostatek úsilí o vymýcení domácího násilí v členském státě.*

Obsah: Stížnost se týká obvinění z domácího násilí. Stěžovatelka uvádí, že státní orgány ji neochránily před násilným chováním jejího manžela ani nepožadovaly, aby se z něho zodpovídal, bez ohledu na řadu jejích stížností. Stěžovatelka uvedla, že její manžel se dopouštěl násilí proti ní i jejich dětem po celou dobu trvání manželství. V průběhu rozvodového řízení v roce 2007 se jeho násilné chování stupňovalo a pokračoval v něm i v roce 2008, kdy byli pravomocně rozvedeni. Celkem v tomto období napadl stěžovatelku osmkrát, a způsobil jí při tom zranění, která byla doložena lékařskými zprávami a vyžadovala od dvou až do maximálně deseti dnů pracovní neschopnosti. Soud jednomyslně rozhodl, že byl porušen čl. 3 a čl. 14 Úmluvy.

Poznámka: Soud konstatoval, že manžel stěžovatelky se vůči ní dopouštěl násilí a veřejné orgány si toho byly dobře vědomy, s ohledem na její opakované telefonáty policii i soudu se žádostmi o pomoc. Ačkoliv v Rumunsku existuje právní úprava ochrany před domácím násilím a postupy, které by měly vést k intervenci veřejných orgánů v těchto situacích, a ačkoliv stěžovatelka tyto prostředky plně využila, veřejné orgány příslušné právní předpisy v jejím případě nepoužily. Vnitrostátní orgány dokonce uváděly, že stěžovatelka násilí vyprovokovala a že se nejednalo o natolik intenzivní jednání, aby

bylo postižitelné podle trestního práva. Tento přístup učinil vnitrostátní právní úpravu bezúčelnou a je neslučitelný s mezinárodními standardy ochrany před násilím zaměřeným proti ženám.

Související judikatura: rozsudek ze dne 16. 7. 2013, *B. v. Moldavsko*, č. 61382/09, rozsudek ze dne 24. 7. 2012, *Dorđević v. Chorvatsko*, č. 41526/10, ECHR 2012, rozsudek ze dne 30. 10. 2012, *E. M. v. Rumunsko*, č. 43994/05, rozsudek Velkého senátu ze dne 19. 2. 1998, *Guerra a ostatní v. Itálie*, č. 14967/89, Reports of Judgments and Decisions 1998-I, rozsudek ze dne 9. 6. 2009, *Opuz v. Turecko*, č. 33401/02.

Relevantní ustanovení: Čl. 3 (zákaz mučení) čl. 14 (zákaz diskriminace) Úmluvy o lidských právech a základních svobodách.

National Turkish Union a Kungyun v. Bulharsko (č. 4776/08)

Datum rozhodnutí: 8. června 2017

Závěr: *V posuzované věci neexistovala „naléhavá sociální potřeba“ pro požadavek, aby sdružení, které má politické cíle, zakládalo politickou stranu, jestliže současně nebylo úmyslem zakladatelů účastnit se voleb.*

Obsah: Stížnost se týká odmítnutí registrace sdružení na podporu muslimské menšiny v Bulharsku ze strany bulharských orgánů. Soud jednomyslně rozhodl, že byl porušen čl. 11 Úmluvy.

Poznámka: Soud uvedl, že vnitrostátní soudy nesdělily, které činnosti sdružení by mohly ohrozit územní celistvost nebo jednotu národa, ani nevedly žádnou činnost či projev jejích členů, které by mohly být považovány za výzvu k nenávisti nebo k násilí.

Související judikatura: rozsudek ze dne 30. 6. 2009, *Etxebarria a ostatní v. Španělsko*, č. 35579/03, 35613/03, 35626/03 a 35634/03, rozsudek ze dne 17. 2. 2004, *Gorzelik a ostatní v. Polsko*, č. 44158/98, ECHR 2004-I, rozsudek ze dne 9. 7. 2015, *House of Macedonian Civilization a ostatní v. Řecko*, č. 1295/10, rozsudek ze dne 18. 10. 2011, *The United Macedonian Organisation Ilinden – PIRIN a ostatní v. Bulharsko*, (č. 2), č. 41561/07 a 20972/08, rozsudek ze dne 10. 7. 1998, *Sidiropoulos a ostatní v. Řecko*, č. 26695/95, Reports of Judgments and Decisions 1998-IV, rozsudek ze dne 21. 6. 2007, *Zhechev v. Bulharsko*, č. 57045/00.

Relevantní ustanovení: Čl. 11 Úmluvy o lidských právech a základních svobodách (svoboda sdružování).

Bogomolova v. Rusko (stížnost č. 13812/09)

Datum rozhodnutí: 20. června 2017

Závěr: *Podoba osoby představuje jeden ze základních proků jeho či její osobnosti a právo na ochranu této podoby je proto základním předpokladem osobního rozvoje.*

Obsah: Stížnost se týká užití fotografie nezletilého dítěte bez souhlasu rodičů. Fotografie byla umístěna na obálku regionální brožury, která měla informovat veřejnost o opatřeních místních orgánů na ochranu sirotků a o podpoře, kterou mohou využít rodiny, jestliže si přejí adoptovat dítě. Stěžovatelka má za to, že užití synovy podobizny pro tuto publikaci bez souhlasu rodičů poškodilo důstojnost, čest a pověst její i jejího syna. Soud jednomyslně rozhodl, že byl porušen čl. 8 Úmluvy.

Poznámka: Soud vytkl vnitrostátním soudům, že nezjišťovaly, zda stěžovatelka udělila svůj souhlas s užitím fotografie svého syna v publikaci, a namísto toho se zaměřily na to, že souhlasila s pořízením jeho fotografie. Soud si rovněž povšiml, že z užití fotografie v daném kontextu mohly vzniknout nesprávné domněnky a předpoklady, zejména že dítě na fotografii bylo opuštěno svými rodiči a zmínil důsledky, které by to mohlo mít pro veřejné vnímání vztahu mezi stěžovatelkou a jejím synem.

Související judikatura: rozsudek ze dne 9. 4. 2009, *A. v. Norsko*, č. 28070/06, rozsudek Velkého senátu ze dne 7. 2. 2012, *Axel Springer AG v. Německo*, č. 39954/08, rozsudek ze dne 15. 11. 2007, *Pfeifer v. Rakousko*, č. 12556/03, rozsudek ze dne 15. 1. 2009, *Reklos a Davourlis v. Řecko*, č. 1234/05, rozsudek ze dne 29. 9. 2005, *Reynbakh v. Rusko*, č. 23405/03, rozsudek ze dne 4. 10. 2007, *Sanchez Cardenas v. Norsko*, č. 12148/03.

Relevantní ustanovení: Čl. 8 Úmluvy o lidských právech a základních svobodách (právo na respektování rodinného a soukromého života).

Aycaguer v. Francie (stížnost č. 8806/12)

Datum rozhodnutí: 22. června 2017

Závěr: *Samotná skutečnost ukládání dat o soukromém životě osoby představuje zásah v rozsahu čl. 8 Úmluvy. Vzorčky DNA obsahují obrovské množství osobních dat. Předmětná ustanovení nesplňují podmínku spravedlivé rovnováhy mezi veřejným a soukromým zájmem.*

Obsah: Stížnost se týká odmítnutí stěžovatele podstoupit biologický test, jehož výsledek měl být zaveden do národní počítačové databáze DNA. Stěžovatel se zúčastnil v lednu protestního shromáždění organizovaného zemědělskými odbory, v jehož závěru došlo k potyčkám mezi protestujícími a policií. Stěžovatel byl zadržen, byl obviněn z úmyslného násilí proti úřední osobě za užití nebo pohrůzkou zbraní, v tomto případě deštníku. Byl odsouzen k trestu dvou měsíců odnětí svobody podmíněně. Následně v prosinci 2008 bylo stěžovateli na základě žádosti kanceláře prokurátora nařízeno, aby se podrobil odběru biologického vzorku; 19. května 2009 byl předvolán před trestní soud, protože odmítl biologický vzorek poskytnout a 27. října 2009 mu Vrchní tribunál v Bayonne za to uložil pokutu ve výši 500 eur. Toto rozhodnutí bylo vnitrostátními odvolacími instancemi potvrzeno. Soud jednomyslně rozhodl, že došlo k porušení čl. 8 Úmluvy.

Poznámka: Soud nejprve poznamenal, že v září 2010 Ústavní soud rozhodl o tom, že ustanovení upravující národní databázi DNA jsou v souladu s Ústavou, za předpokladu, že mimo jiné bude „určena doba, po kterou budou tyto osobní údaje uchovávány a určena povaha a závažnost provinění, která budou zahrnuta.“ Soud konstatoval, že do současné doby nebyly podniknuty žádné kroky k naplnění těchto podmínek a v současnosti zcela chybí pravidla pro odlišení dob uchování dat podle povahy a závažnosti spáchaného činu. Soud uvedl, že ustanovení o uchovávání vzorků DNA v národní databázi nedostatečně chrání práva subjektů těchto dat, pokud jde o dobu uchovávání a skutečnost, že tato data nemohou být vymazána.

Související judikatura: rozsudek Velkého senátu ze dne 16. 2. 2000, *Amann v. Švýcarsko*, č. 27798/95, ECHR 2000-II, rozsudek ze dne 17. 12. 2009, *B. B. v. Francie*, č. 5335/06, rozsudek ze dne 18. 9. 2014, *Brunet v. Francie*, č. 21010/10, rozsudek ze dne 17. 12. 2009, *Gardel v. Francie*, č. 16428/05, ECHR 2009, rozsudek ze dne 26. 3. 1987, *Leander v. Švédsko*, č. 9248/81, Series A 116, rozsudek ze dne 17. 12. 2009, *M. B. v. Francie*, č. 22115/06, rozsudek Velkého senátu ze dne 4. 12. 2008, *S. a Marper v. Spojené království*, č. 30562/04 a 30566/04, ECHR 2008.

Relevantní ustanovení: Čl. 8 Úmluvy o lidských právech a základních svobodách (právo na respektování rodinného a soukromého života).

Belcacemi a Oussar v. Belgie (stížnost č. 37798/13)

Datum rozhodnutí: 11. července 2017

Závěr: *Zákaz oděvu částečně nebo zcela zakrývajícího obličej na veřejnosti sleduje záruky společného soužití, ochranu práv a svobod druhých a splňuje podmínku nezbytnosti v demokratické společnosti.*

Obsah: Stížnost se týká zákazu vycházet na veřejnost v oděvu, který částečně nebo zcela zakrývá obličej. Tento zákaz je součástí belgického zákonodárství od 1. června 2011. Stěžovatelky jsou muslimky a uvádějí, že z vlastního popudu a z náboženského přesvědčení se rozhodly oblékat nikáb, tedy závoj který zakrývá celou obličejovou část těla kromě očí. Poté, kdy v Belgii byl uzákoněn popsán zákaz, první ze stěžovatelek přestala v závoji vycházet, ze strachu že dostane vysokou pokutu nebo bude uvězněna. Druhá stěžovatelka raději od té doby zůstává doma, což má důsledky pro její soukromý a sociální život. Soud jednomyslně rozhodl, že nebyl porušen čl. 8 ani čl. 14 Úmluvy ve spojení s čl. 8 a 9 Úmluvy.

Poznámka: Soud uvedl, že státní orgány vzhledem ke svému přímému a pravidelnému kontaktu s jednotlivými skupinami ve své zemi jsou lépe vybaveny, aby posoudily místní potřeby v patřičném kontextu, než mezinárodní soud. Úmyslem Belgie bylo reagovat na praxi, která je považována v belgické společnosti za neslučitelnou se sociální komunikací a v obecnější rovině neslučitelná se základem pro mezilidské vztahy, které jsou pro život ve společnosti nepostradatelné. Soud uvedl, že se jedná o věc kontaktu mezi jednotlivci, který z pohledu státu je zásadní pro zajištění řádného fungování demokratické společnosti. Otázka, zda závoj zakrývající celou tvář má být ve veřejném prostoru v Belgii přijímán, je společenskou volbou.

Související judikatura: rozsudek Velkého senátu ze dne 1. 7. 2014, *S. A. S. v. Francie*, č. 43835/11, ECHR 2014 (výňatky), rozsudek Velkého senátu ze dne 10. 11. 2005, *Leyla Şahin v. Turecko*, č. 44774/98, ECHR 2005 XI, rozsudek Velkého senátu ze dne 15. 10. 2015, *Kudrevičius a ostatní v. Litva*, č. 37553/05, ECHR 2015, rozsudek ze dne 15. 10. 2016, *Dubská a Krejzová v. Česká republika*, č. 28859/11 a 28473/12.

Relevantní ustanovení: Čl. 8 (právo na respektování rodinného a soukromého života) a čl. 14 (zákaz diskriminace) Úmluvy o lidských právech a základních svobodách.

Rozsudek Velkého senátu ve věci Moreira Ferreira v. Portugalsko (č. 2) (stížnost č. 19867/12)

Datum rozhodnutí: 11. července 2017

Závěr: Úmluva negarantuje právo na obnovu řízení.

Obsah: Stížnost se týká odmítnutí revize procesu v trestní věci stěžovatelky vnitrostátním Nejvyšším soudem poté, kdy byl v její věci vydán rozsudek Evropským soudem pro lidská práva ze dne 5. července 2011. V tomto svém předcházejícím rozsudku Soud shledal, že byl porušen čl. 6 odst. 1, protože stěžovatelka nebyla ve vnitrostátním řízení před odvolacím soudem vyslechnuta. Soud mimo jiné v tomto svém rozhodnutí uvedl, že nový proces nebo obnova řízení představuje „v zásadě vhodný způsob nápravy porušení práv stěžovatelky“. Stěžovatelčina žádost o obnovu řízení byla však vnitrostátním Nejvyšším soudem zamítnuta. Nejvyšší soud měl za to, že skutečnost, že stěžovatelka nebyla vyslechnuta před odvolacím soudem, představuje procesní pochybení, které není způsobilé založit důvody revize procesu. Uvedl, že nový přezkum nemůže být povolen, protože stěžovatelčino odsouzení není neslučitelné s rozsudkem Evropského soudu pro lidská práva a nejsou závažné pochybnosti ohledně základu tohoto odsouzení. Příslušný senát se vzdal své pravomoci ve prospěch Velkého senátu. Velký senát devíti hlasy k jednomu dospěl k závěru, že nebyl porušen čl. 6 odst. 1 Úmluvy. Soudci a soudkyně Raimondi, Nußberger, De Gaetano, Keller, Mahoney, Kjølbro a O’Leary připojili společné nesouhlasné stanovisko; soudce Pinto de Albuquerque připojil nesouhlasné stanovisko, k němuž se připojili soudkyně Karakaş, Lazarova Trajkovska a Tsotsoria, a soudci Sajó, Vehabović a Kūris. Soudce Kūris připojil nesouhlasné stanovisko, k němuž se připojili soudci Sajó a Vehabović

a soudkyně Tsotsoria. Soudce Bošnjak připojil nesouhlasné stanovisko.

Poznámka: Soud zdůraznil svou konstantní judikaturu a dále poukázal na nedostatek jednotného přístupu členských států Úmluvy, pokud jde o procesní postupy dostupných mechanismů obnovy řízení. Soud popsal ve svém předchozím rozsudku cestu obnovy řízení jako vhodnou, nikoliv ale nutně a výlučně jedinou. Soud se tedy zdržel jakékoli závazné instrukce, jak jeho rozsudek má být vykonán. Dospěl k závěru, že způsob, jímž si vnitrostátní Nejvyšší soud vyložil rozsudek Soudu z roku 2011, není výsledkem zjevného faktického nebo právního omylu, který by vedl k odepření spravedlnosti. S ohledem na princip subsidiarity a na formulace svého rozsudku z 5. července 2017 Soud uvedl, že odmítnutí obnovy řízení, které stěžovatelka požadovala, nezakreslilo závěry předchozího rozsudku Soudu a základ, na němž je vnitrostátní rozsudek postaven, nepřekračuje rozsah uvážení vnitrostátních orgánů.

Související judikatura: rozsudek ze dne 9. 4. 2013, *Anđelković v. Srbsko*, č. 1401/08, rozsudek ze dne 4. 11. 2008, *Bota v. Rumunsko*, č. 16382/03, rozsudek ze dne 16. 1. 2007, *Bujnița v. Moldavsko*, č. 36492/02, rozsudek ze dne 30. 10. 2014, *Davydov v. Rusko*, č. 18967/07, rozsudek Velkého senátu ze dne 21. 10. 2013, *Del Río Prada v. Španělsko*, č. 42750/09, ECHR 2013, rozsudek ze dne 21. 3. 2000, *Dulaurans v. Francie*, č. 34553/97, rozsudek Velkého senátu ze dne 21. 1. 1999, *García Ruiz v. Španělsko*, č. 30544/96, ECHR 1999 I, rozsudek ze dne 21. 6. 2011, *Giuran v. Rumunsko*, č. 24360/04, ECHR 2011 (výňatky).

Relevantní ustanovení: Čl. 8 (právo na respektování rodinného a soukromého života) a čl. 14 (zákaz diskriminace) Úmluvy o lidských právech a základních svobodách.

Připravila: Pavla Boučková